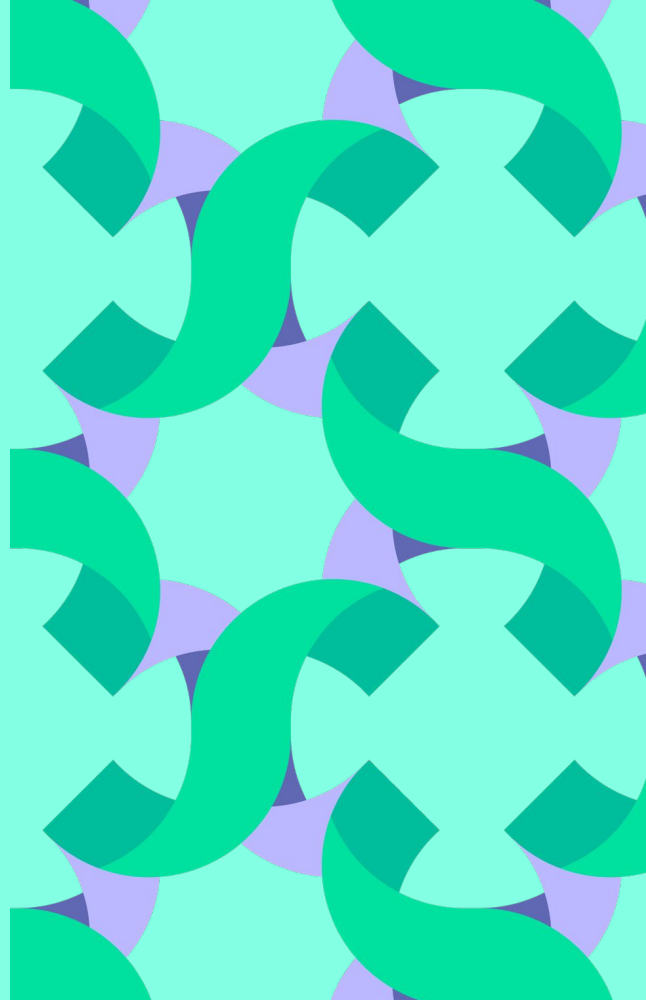

Huoltovarmuusorganisaatio

Somevaikuttajat tiedon huoltovarmuuden tukena

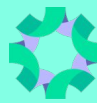
Somevaikuttajakyselyn tulokset 2023

Näin kysely tehtiin

- Kyselyn tilaajana Mediapooli
- Kysely toteutettiin verkkokyselynä elo-marraskuussa 2023 PING Helsingin toimesta
- Kyselyyn vastasi yhteensä 80 suomalaista somevaikuttajaa, joista
 - 19% tekee kaupallisia yhteistöitä täyspäiväisesti
 - 66% tekee kaupallisia yhteistöitä sivutoimisesti
 - 15% ei tee kaupallisia yhteistöitä
- Vastaavanlainen kysely on toteutettu vuosina 2018 ja 2021.
Seuraava seurantakysely toteutetaan vuonna 2025.

Vastaajien taustatiedot

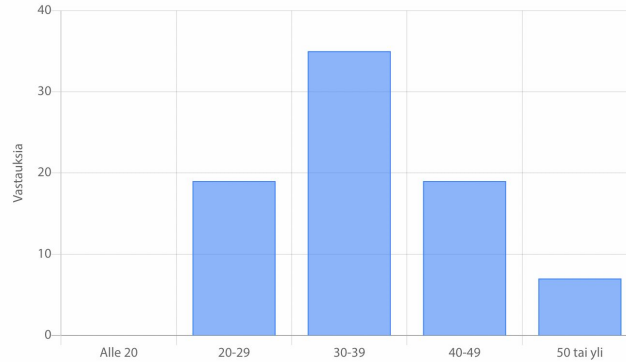
Ensisijainen somekanava

- Instagram 70%
- TikTok 14%
- Blogi 9%
- YouTube 5%
- Facebook 2%

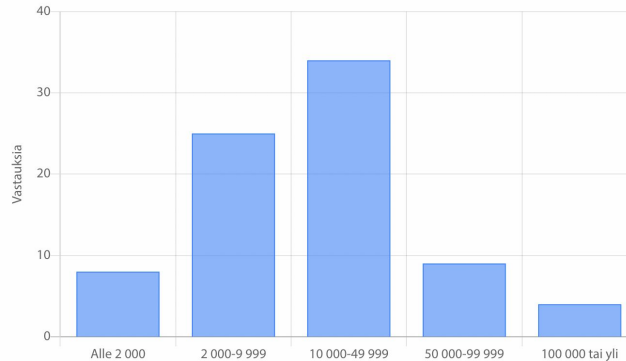
Sukupuoli

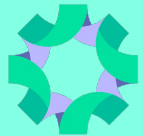
- Nainen 85%
- Mies 11%
- Muu 1%
- En halua sanoa 3%

Ikä

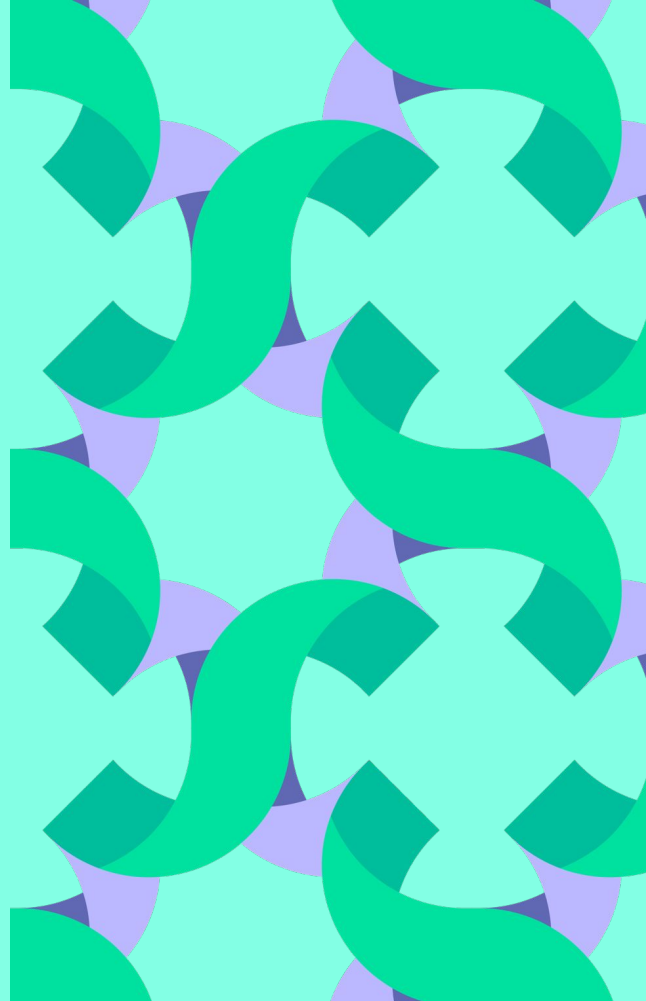
Seuraajamäärä

Huoltovarmuusorganisaatio

Lähdekritiikki, faktat ja faktantarkistus

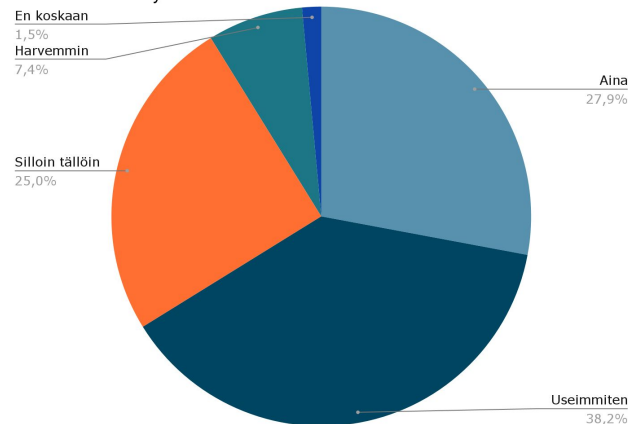

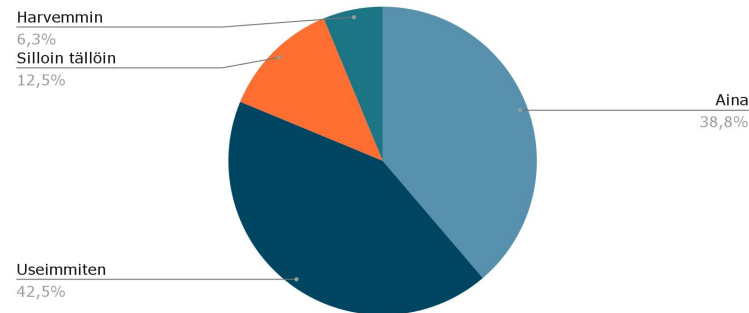
Lähdekritiikki ja faktat

- Yleisesti somevaikuttajat ymmärtävät faktantarkistuksen merkityksen: lähes kaikki vaikuttajat tarkistavat faktat joko aina tai useimmiten. Luotettavia lähteitä käyttää aina 70%, useimmiten 30%.
- Asiakkaalta, yhteistyökumppanilta tai vaikuttajaverkostolta saatuja tietoja tarkistetaan muista lähteistä huomattavasti harvemmin.
- Myös kuvien aitoutta kuitenkin arvioidaan selkeästi vähemmän - noin joka viides vaikuttaja arvioi vain silloin tällöin tai harvemmin, ovatko kuvat aitoja tai onko niitä käsitelty totuutta muunnellen.
- Haasteita faktantarkistukseen tuovat mm. luotettavien lähteiden löytäminen sekä yhteistyökumppaneiden/yritysten väittämät, joille ei välttämättä löydy muuta lähdettä.

Tarkistan asiakkaalta, vaikuttajaverkostolta tai yhteistyökumppanilta saamani tiedot myös muista lähteistä

Arvioin ovatko kuvat aitoja tai onko niitä käsitelty totuutta muunnellen

Hyödynnän tekoälyä ja tekoälypohjaisia sovelluksia säännöllisesti mm. sisältöjen ideointiin, kuvien ja tekstin tuotantoon, kuvien käsittelyyn jne. Hyvä apu tekemiseen.

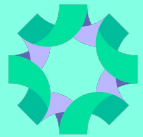
Esimerkiksi kääntämään kuvatekstejä jos asiakas on ulkomaalainen, sisältöjen ideoinnissa.

Olen käyttänyt tekoälyn luomia kuvia somesisällössäni.

31% vastaajista on käyttänyt tekoälyä sisällöntuotannossa.

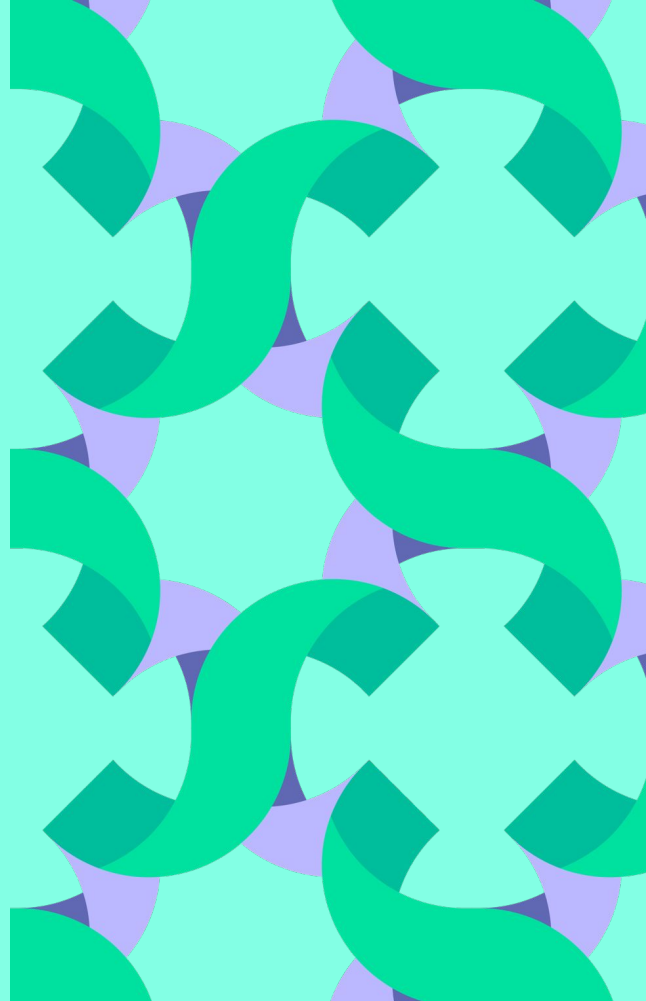
Esim blogitekstin rungon hahmotuksessa. Katson aina faktat ja muokkaan oman näköiseksi

Teetän tekoälyllä ensimmäisen draftin, mutta täydennän sitä omiin kokemuksiini perustuen ja muokkaan tekstin omannäköiseksi.

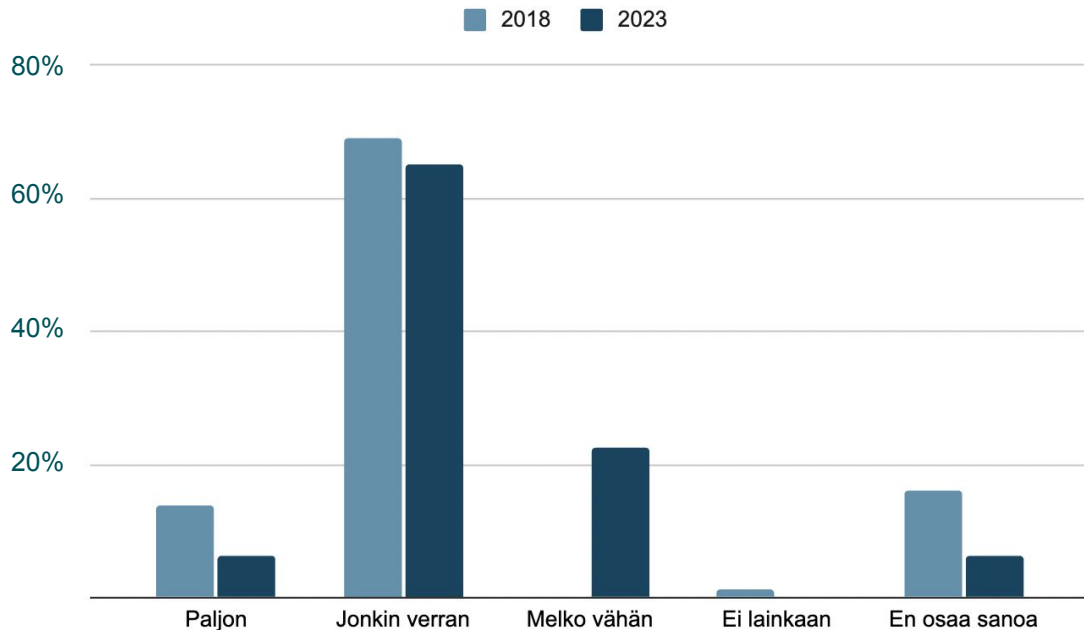
Huoltovarmuusorganisaatio

Virheellinen tieto, vaikuttamisyritykset ja häiriköinti

Kuinka paljon somevaikuttajat mielestäsi jakavat virheellistä tai harhaanjohtavaa tietoa?

44% vastaajista on korjannut joko julkisesti tai yksityisviestillä somessa vaikuttajien jakamaa väärää tietoa.

Noin puolet vastaajista (47%) kertoo, että ei koskaan levitä väärää tai harhaanjohtavaa tietoa kanavissaan edes vahingossa. Loput tekevät näin harvemmin kuin kuukausittain.

Huom. vastausvaihtoehto "Melko vähän" vain vuoden 2023 kyselyssä.

83%

vastaajista korjaa omat virheensä aina.
15% korjaa virheensä useimmiten.

33%

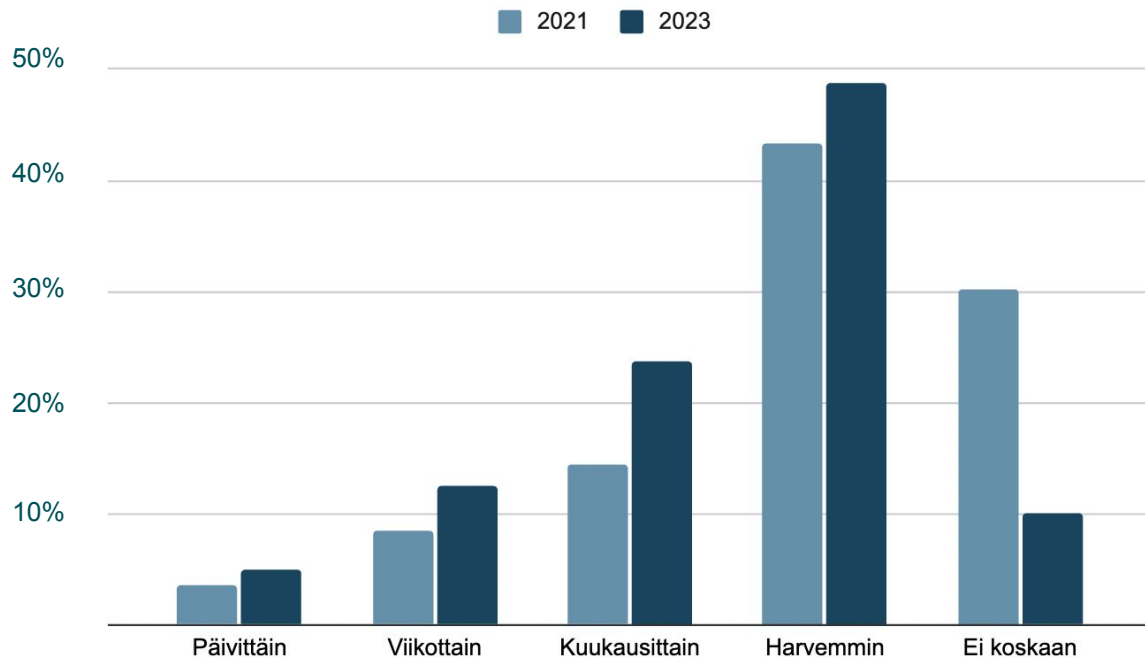
vastaajista törmää väärennettyyn tietoon somessa vähintään viikottain.
55% vähintään kuukausittain.
vrt. 2021: 24% vähintään viikottain, 61% vähintään kuukausittain

50%

vastaajista on käyttänyt alustojen raportointi- ja ilmiäntotyökaluja virheellisen tai harhaanjohtavan tiedon ilmiäntämiseen.

Koen häiriköintiä tai tahallista ärsyttämistä sosiaalisessa mediassa

*Somevaikuttajien kohtaama häiriköinnin määrä on kasvanut runsaasti vuosien varrella. Vain 10% vaikuttajista **ei ole** kokenut häiriköintiä somessa, kun vuonna 2021 vastaava osuus oli 30%.*

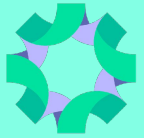

54%

vastaajista sanoo, että heitä tai heidän kanaviaan on joskus yritetty hyödyntää harhaanjohtavan tai virheellisen tiedon levittämisessä (esimerkiksi taloudellista korvausta vastaan). *vrt. 2021: 54%*

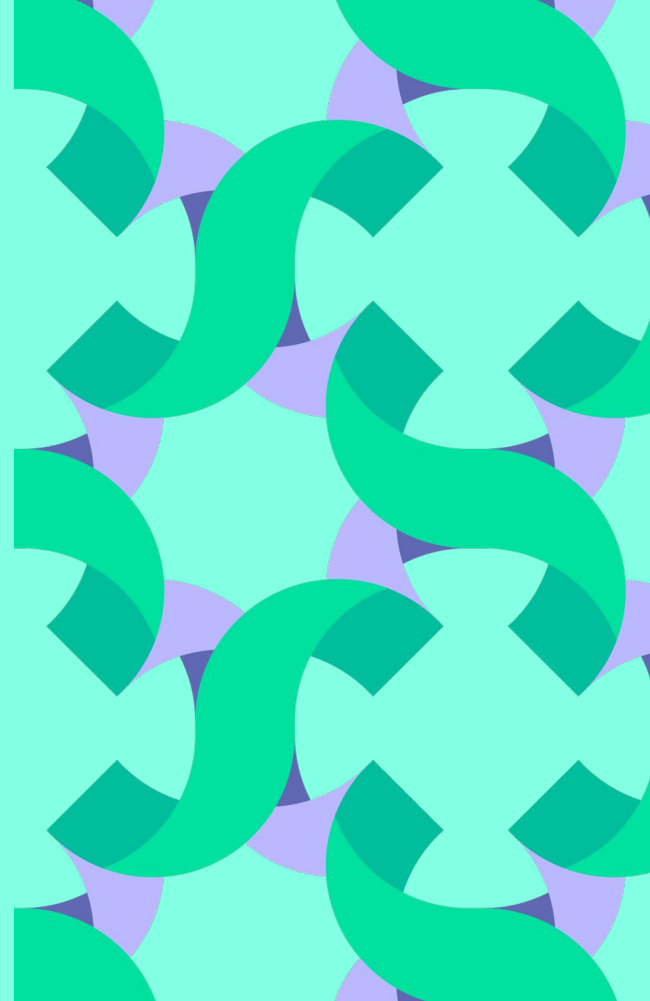
17%

vastaajista kokee hiljentämisyrityksiä somekanavissaan vähintään kuukausittain. *vrt. 2021: 17%*

Huoltovarmuusorganisaatio

Somevaikuttajat ja yhteiskunta

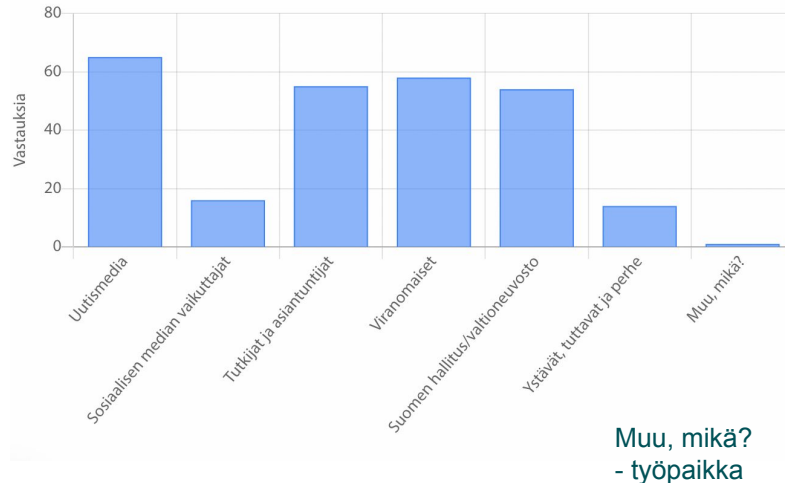

Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset

- Venäjän hyökkäyssota on saanut osan vaikuttajista pohtimaan omia arvojaan ja rooliaan kriisitilanteiden aikana. Konkreettisina tekoina mainittiin mm. yhteistyökumppaneiden tarkempi valikointi sekä faktojen huolellisempi tarkistaminen.
- Suurin osa somevaikuttajista kertoo, että tilanne on vaikuttanut vain hyvin vähän tai ei lainkaan heidän omaan toimintaansa somevaikuttajana.
- Osalla tilanne on lisännyt varovaisuutta tiettyjen teemojen käsittelyyn kuten poliittisiin aiheisiin, kun taas osa kertoo ottavansa entistä äänekkäämmin kantaa.

Mistä olet saanut luotettavaa tietoa Venäjän hyökkäyssodasta? Voit valita useita vaihtoehtoja.

TOP 10 - aiheet, joita vältetään käsittelemästä vastareaktion pelossa

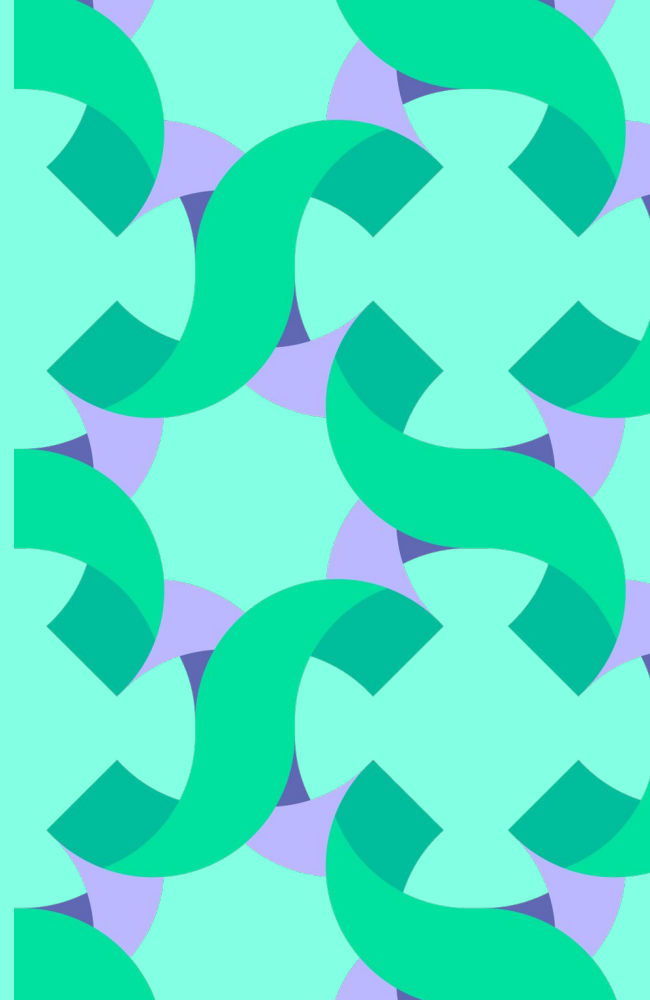
1. Uskonto (42,5%) ja politiikka (42,5%)
2. Venäjän hyökkäyssota (34%)
3. Nato-jäsenyys (30%)
4. Maahanmuutto (29%)
5. Koronavirus (24%)
6. Sukupuoleen ja/tai seksuaalisuuteen liittyvät asiat (22,5%)
7. Ilmastokriisi (20%)
8. Sosiaalisen median negatiiviset ilmiöt (14%)
9. Eläinten oikeudet (12,5%) ja ravinto (12,5%)

29% voi vapaasti käsitellä kaikkia aiheita (2021: 29% / 2018: 37%)

Huoltovarmuusorganisaatio

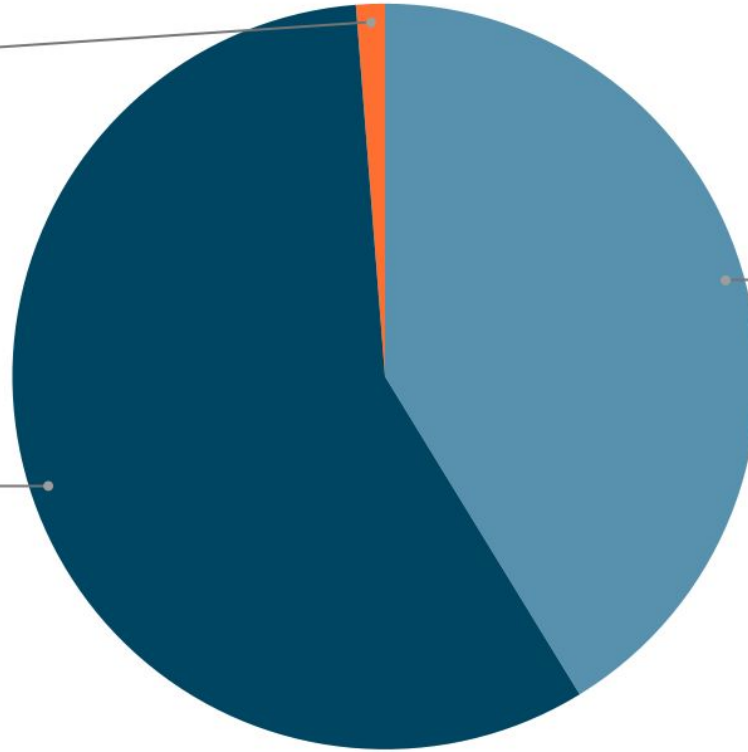
Kaikki diagrammit

Erottelen selkeästi, mikä on oma mielipiteeni ja mikä on faktaa

Silloin tällöin
1,3%

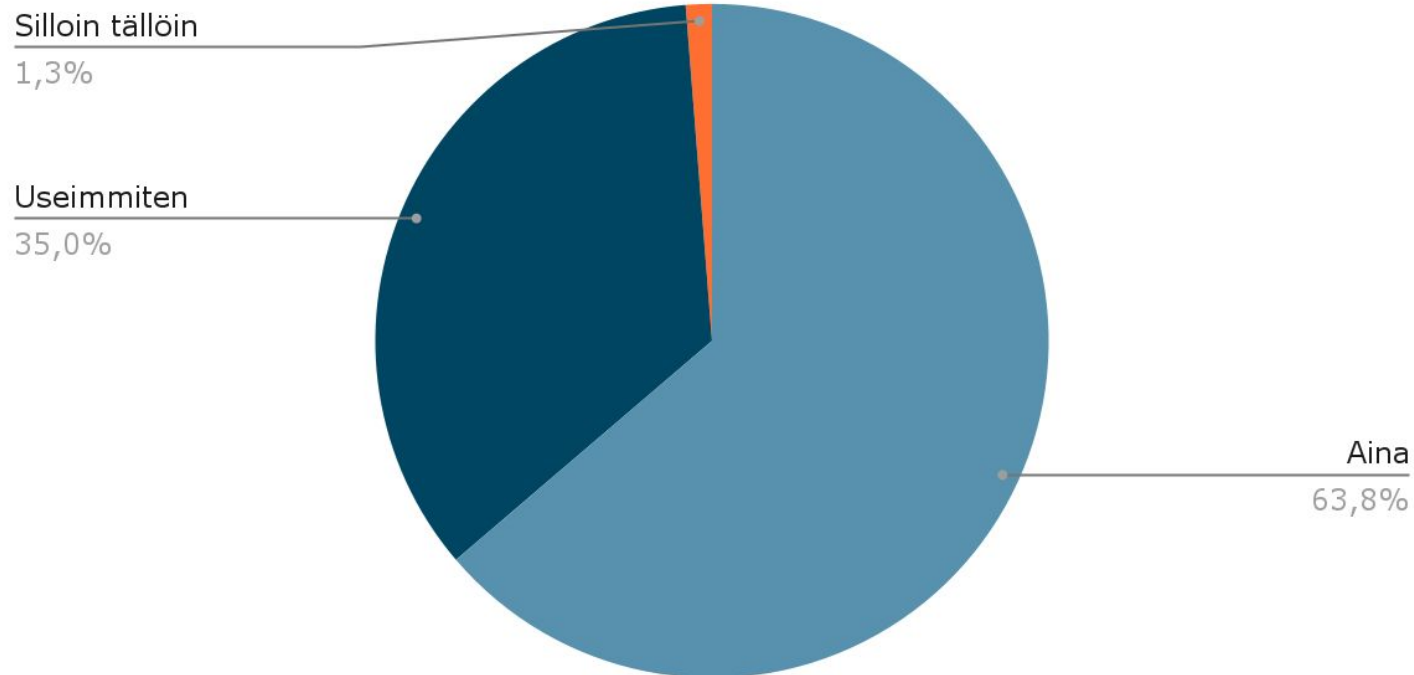

Aina
41,3%

Useimmiten
57,5%

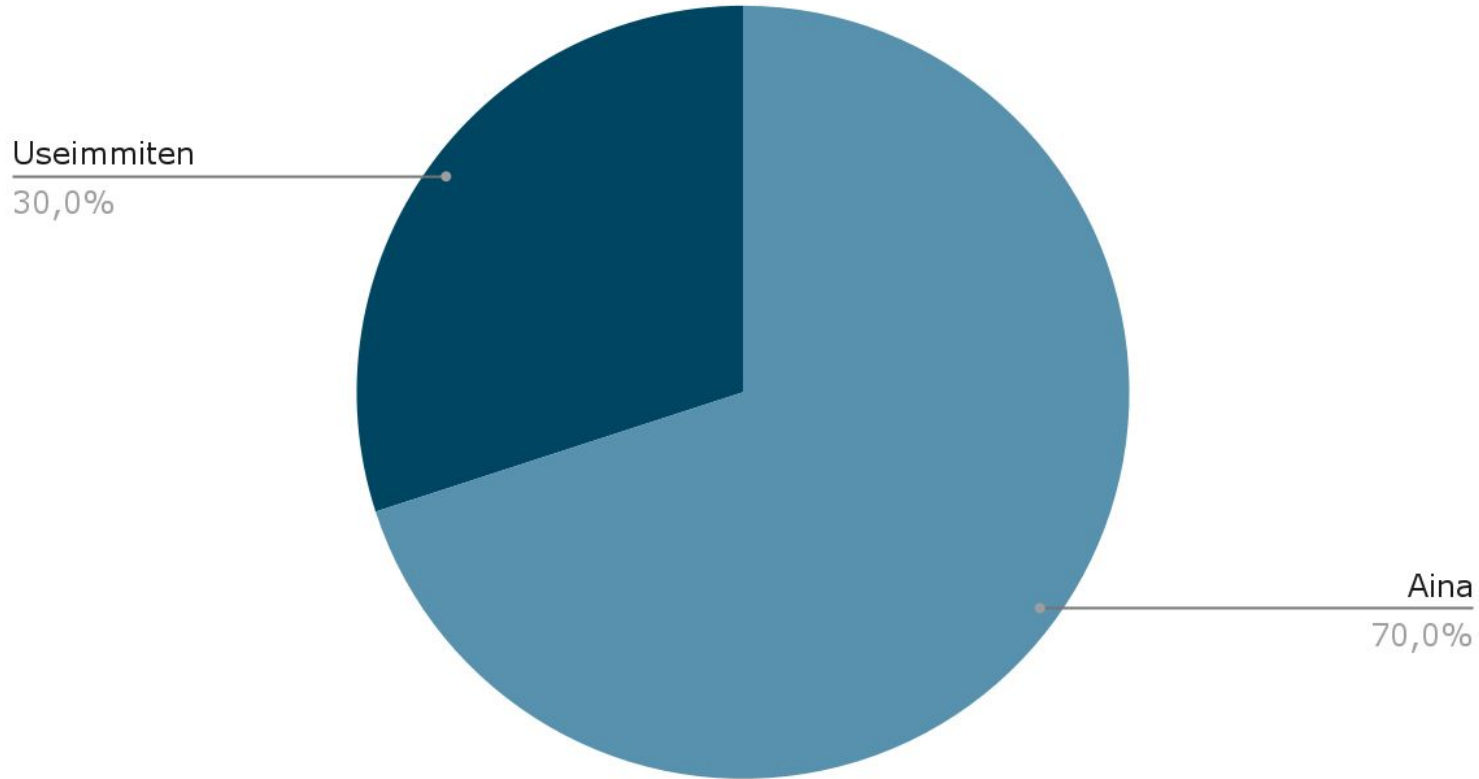

Teen yhteistyötä sellaisten yritysten/toimijoiden kanssa, jotka toimivat vastuullisesti ja jakavat saman arvomaailman kanssani

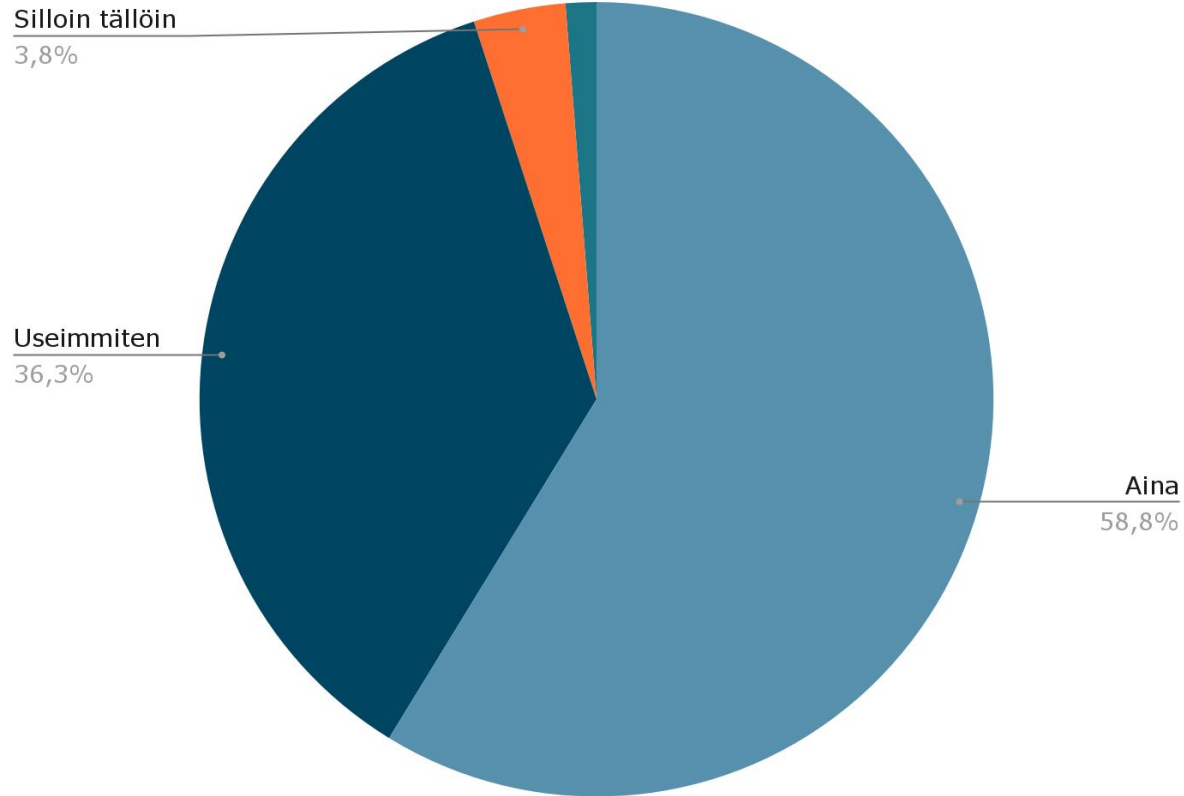

Käytän luotettavia lähteitä

Tarkistan faktat

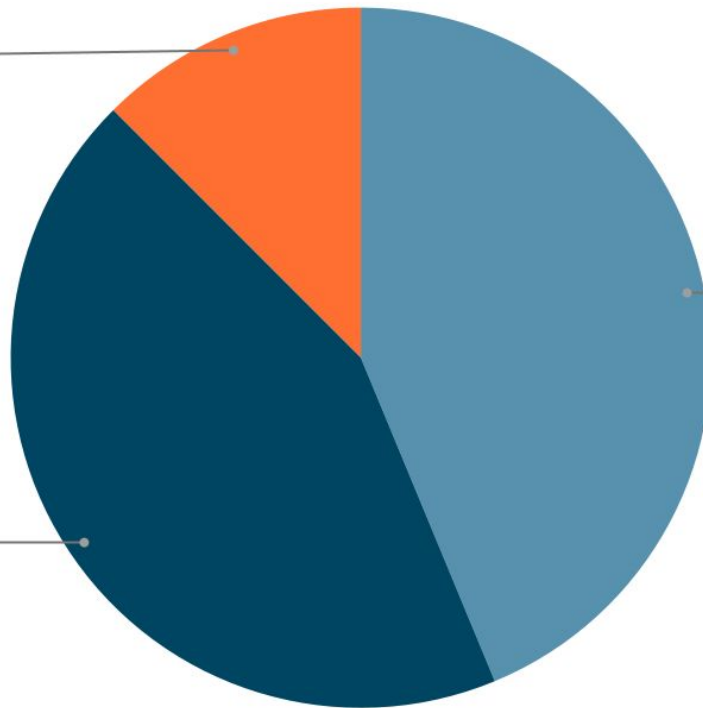

Mietin tarkkaan ennen kuin jaan mitään somessa

Silloin tällöin

12,5%

Aina

43,8%

Useimmiten

43,8%

Tutustun koko sisältöön ennen kuin jaan sen somessa

Silloin tällöin

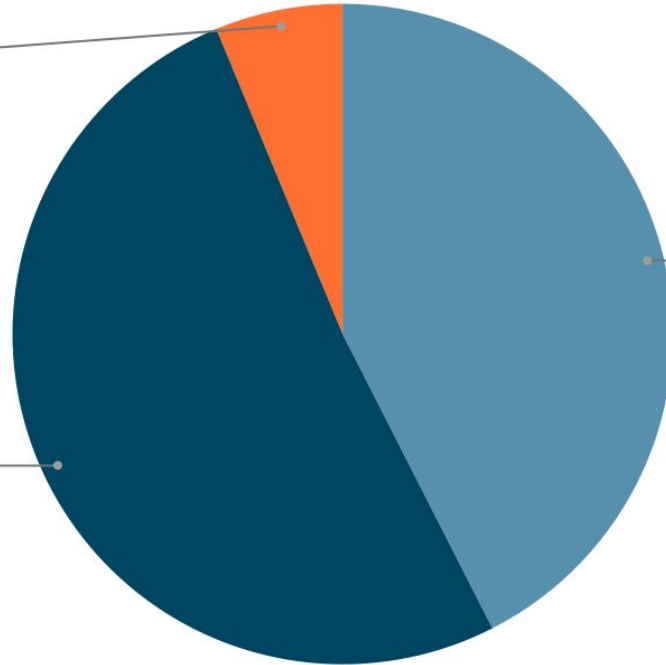
6,3%

Useimmiten

51,3%

Aina

42,5%

Arvioin ovatko kuvat aitoja tai onko niitä käsitelty totuutta muunnellen

Harvemmin

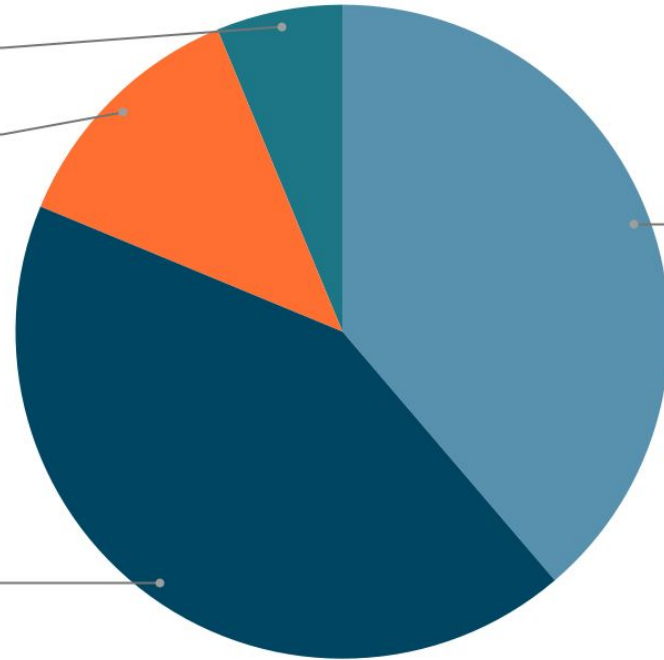
6,3%

Silloin tällöin

12,5%

Useimmiten

42,5%

Aina

38,8%

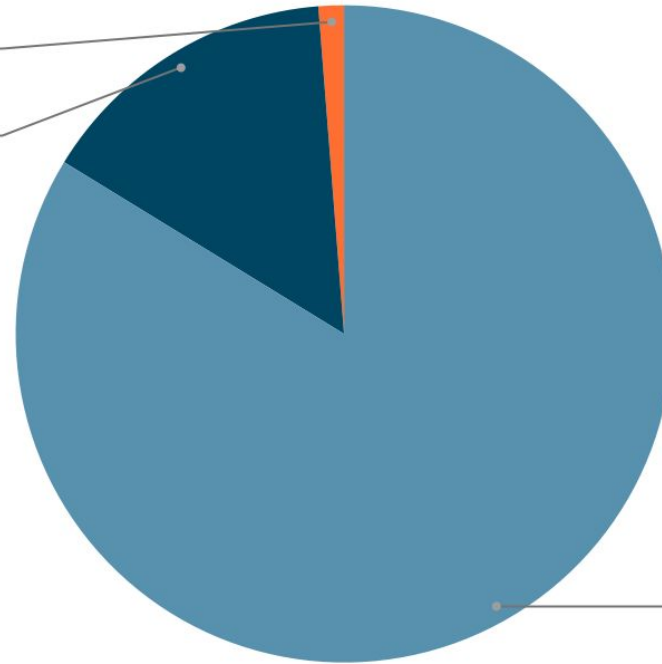
Korjaan virheeni

Silloin tällöin

1,3%

Useimmiten

15,0%

Aina
83,8%

Raportoin tai ilmiannan virheellisen tiedon

Harvemmin

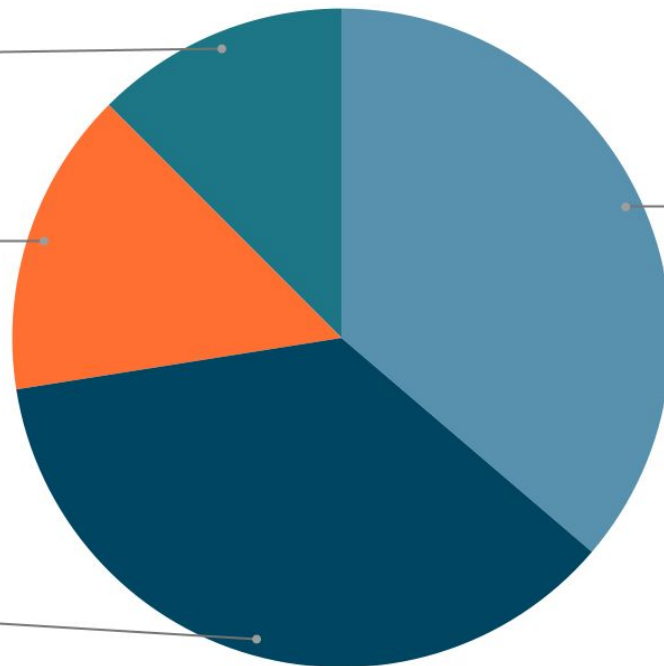
12,5%

Silloin tällöin

15,0%

Useimmiten

36,3%

Aina

36,3%

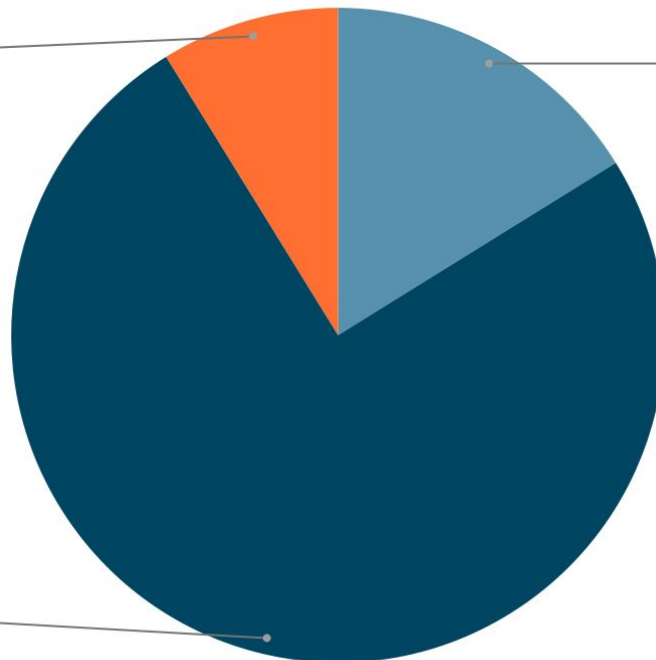
Luotan asiakkaalta, vaikuttajaverkostolta tai yhteistyökumppanilta saamaani tietoon (n=68)

Silloin tällöin

8,8%

Aina

16,2%

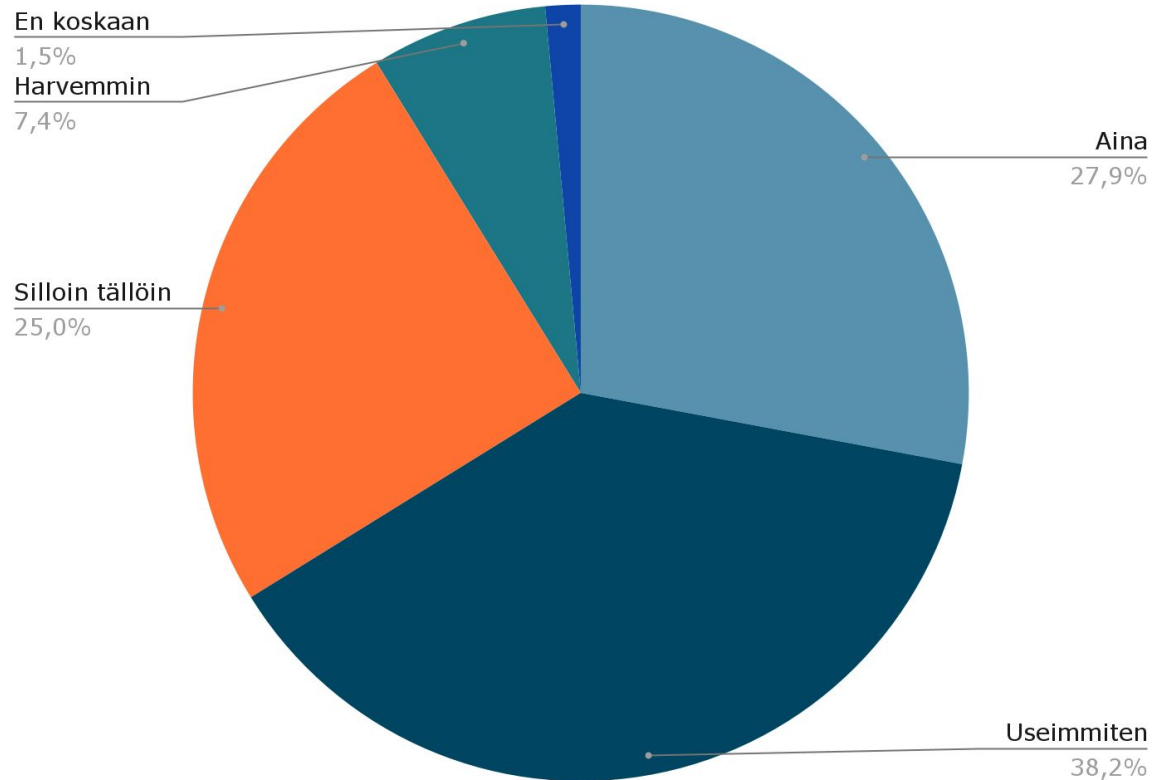

Useimmiten

75,0%

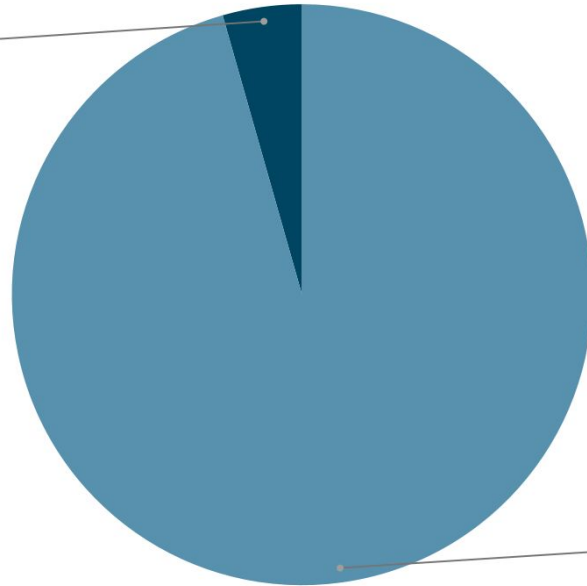
Tarkistan asiakkaalta, vaikuttajaverkostolta tai yhteistyökumppanilta saamani tiedot myös muista lähteistä (n=68)

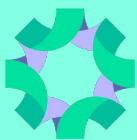

Merkitseen kaupalliset yhteistyöt selkeästi Kilpailu- ja kuluttajaviraston ohjeiden mukaan (n=68)

Useimmiten
4,4%

Aina
95,6%

Huoltovarmuusorganisaatio

Fiksua huoltovarmuutta yhdessä.

Varmuuden vuoksi.

huoltovarmuuskeskus.fi

varmuudenvuoksi.fi